

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. II. De Testamentis Privilegiatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

tem revocare; sic enim censentur esse duo Testamenta, unde uterque debet illa subscribere, & proprio sigillo signare, itaut integrum sit utriusque ante mortem Testamentum hoc mutare.

ARTICULUS II.

De Testamentis Privilegiatis.

- I. Plura sunt Testamenta privilegiata, nempe ad pias causas, Tempore pestis, Militis, si fiat coram Principe, si ab ascendentibus inter liberos, aut si ruri fiat, ubi non nisi quinque testes reperiantur.
- II. In Testamento ad pias causas non requiritur solemnitas juris civilis, sed solius juris naturalis, Divini, & Gentium: Pro foro interno satis est, quod constat de mente Testatoris.
- III. Parochus cum alio teste sufficiat ad testandum, etiam in favorem propria Ecclesia.
- IV. Per Testamentum ad pias causas minus solenne revocatur aliud solenne; & probabiliter etiam subsequens ad causas non pias.
- V. Testamentum sine solemnitate juris ad causas profanas validum est quoad legata pia; Et Testamentum sine juris solemnitate ad causas pias valet quoad legata profana.
- VI. Ad causas pias testari potest etiam Filiusfamilias, Impubes, Damnavus ad mortem, Prodigus, Mutus, & Surdus, ac similes. Qui committit bona sua dispositioni Titii, hic debet ad causas pias omnia distribuere. Voluntates Captatoria sunt irrita.
- VII. Tempore Pestis ad Testamentum satis sunt solemnitates jure Gentium requisitae.
- VIII. Quid de Testamento Militis, sive in bellica expeditione, sive in Castris?

IX. Non requiruntur solemnitates, quando Testamentum fit coram Principe, aut a Patre, Matre, vel aliis ascendentibus, ut hereditas inter liberos dividatur. Et sufficiunt quinque testes, quando a rusticanis in Villis degentibus plures haberi non possunt.

I. **O**uæritur primo; Quænam dicantur Testamenta privilegiata, in quibus non requiruntur omnes juris solemnitates ad eorum valorem?

Respondeo esse plura. Primo, Testamentum ad pias causas. Secundo, quod fit tempore pestis. Tertio, Testamentum Militis, dum est in expeditione bellica. Quarto, Testamentum coram Principe factum. Quinto, Testamentum, quod a Patre, Matre, aut alio ascendente fit inter liberos. Sexto, Testamentum eorum, qui ruri versantur, ubi plures testes, quam quinque haberi non possunt.

II. Circa Testamentum ad pias causas, in quo scilicet hæres est pia causa, aut substitutionis via hereditas devenit ad pias causas; Dico primo; In eo nulla omnino requiritur solemnitas juris civilis, aut consuetudinis, sed satis sunt solemnitates requisitæ a Jure naturali, Divino, & Gentium: Et ratio est, quia jura sæcularia non possunt præjudicium ferre causis Ecclesiasticis salutem animæ directe spectantibus, nisi a Summo Pontifice approbentur, & recipiantur, ex Cap. Ecclesia, de Constitution. Unde fit, Testamentum ad causas pias factum validum esse, etiamsi nullus in eo testis sit adhibitus, dummodo sufficienter constat de voluntate Testatoris: Certe sæpe duo, vel tres testes requiruntur ad probationem; puta ad testandum, quod talis scriptura facta sit a Testatore, &c., isti tamen duo, vel tres testes requiruntur a Jure Canonico

co solum pro foro externo ; nam in conscientia valet quomodocumque constet de mente Testatoris , ut notat Dian. part. 7. tract. 6. resol. 2.

III. Parochus etiam cum alio teste sufficit ad testandum , quamvis legatum sit pro Ecclesia sua .

IV. Adde , quod Testamentum minus solemne ad pias causas revocatur prius solemne factum ad causas non pias . Immo ex Covar. contra alios apud Dian. loc. cit. resol. 27. censetur habere clausulam derogatoriam subsequen- tium Testamentorum , sicut Testamentum conditum inter liberos .

V. Dico secundo ; Testamentum factum ad causas profanas sine solemnitate juris , quamvis non valeat in ratione Testamenti , valet tamen in foro conscientiae quoad legata pia in ipso contenta , ut communius docent cum Molin. disput. 134. contra Barbof. propter eandem rationem ; quia jura saecularia non possunt praedictum ferre causis spiritualibus : Et econtra Testamentum factum ad causas pias sine solemnitate juris valet in foro conscientiae etiam quoad legata profana in eo contenta , ut docet Barbof. contra Vasq. , Bonac. , Lug. apud Dian. resol. 4. ; quia si tenet principale , tenet etiam accessorium .

Ex quibus sequitur , quod si moriturus coepit facere Testamentum , aut Codicillum , & morte praeventus non absolvit , quamvis quoad alia illud sit irritum , tamen tenet quoad ea , quae continent ad causam piam , ut notat Dicastil. apud Dian. loc. cit. resol. 19.

VI. Dico ultimo ; Testari ad pias causas possunt non solum omnes , qui possunt jure communi testari , sed etiam Primo filiusfamilias de bonis adventitiis , consentiente tamen Patre . Secundo , Impubes , permissu tamen Principis , ut Malder. contra Bonac. apud Dian. resol. 7. Tertio , Damnatus ad mortem ex consuetudine testa-

ri potest ad pias causas de bonis non confiscatis . Quarto , Prodigus ex Less. Dicastil. contra alios apud Dian. resol. 9. Quinto , Mutus , & Surdus ex Molin. , Lug. contra Hunnium ; Et idem docet de quibusdam aliis Dian. loc. cit. Adde ex Laym. , quod si quis dicat , Committo mea bona dispositioni Titii , tunc Titius censetur nudus haeres , qui debet ad causas pias omnia distribuere ; Si tamen dispositio sit ad causas profanas , irrita est institutio haereditatis collata ad arbitrium , & liberam voluntatem Tertii , ex leg. *Si quis* , ff. de *Haereditibus institutis* ; Sicut irritae sunt captatoriae voluntates , ut si quis dicat , Instituote haereditatem , dummodo tamen instituas haereditatem meam , aut meum fratrem , ex leg. *Captatoria* , ff. de *Legatis* .

VII. Secundum Testamentum privilegiatum est tempore Pestis ; quia in eo satis sunt solemnitates juris Gentium , ut communius docent contra Molin. , & Vasq. apud Dian. part. 7. tract. 6. resol. 34.

VIII. Tertium Privilegiatum Testamentum est Militis , quod fit a milite in bellica expeditione ; nam si in Castris ille testetur , ad validitatem Testamenti sufficiunt duo testes ; Si vero testetur in conflictu hostium , tunc satis est , quod per duos testes innotescat militem proprio sanguine in clypeo , vel vagina , vel alia materia testamentum scripsisse , &c. Addunt alii apud Dian. part. 7. tract. 6. resol. 64. , Privilegia concessa militi stanti in Castris propter dignitatem militiae , & utilitatem Reipublicae convenire etiam omnibus doctoris gradu insignitis , ex leg. 2. , ff. de *Origine Juris* ; Sicut conveniunt omnibus aliis , qui in hostili loco decedunt , perinde ac si essent milites , ut notat Laym.

IX. Quarto : Privilegiatum est Testamentum factum coram Principe ; satis enim est , quod constet ultimam voluntatem ;

voluntatem Testatoris expressam fuisse Principi voce, vel scripto absque alia solemnitate, ex leg. *Omnium*, Cod. de Testamentis.

Quinto: Non requiritur solemnitas testium in Testamento, quod a Patre, Matre, aliove ascendente conditum est, itaut liberis hereditas dividatur, quamvis portionibus inæqualibus.

Demum in Testamento facto a Rusticanis, quando sunt in locis, ubi non possunt haberi plures testes, quam quinque, hic numerus testium fuit, ex leg. ultim., Cod. de Testamentis; Et in terris subjectis temporali dominio Pontificis satis est præsentia Parochi, & duorum, vel trium testium, ut notant Laym., & Molin. disp. 133.

ARTICULUS III.

Quinam testari possint, & Testamentum revocare?

- I. Omnes testari possunt, nisi iis jure naturali, aut positivo prohibeatur. Nemo autem ad testandum tenetur; Expedi tamen ad pias causas aliquid relinquere.
 - II. Naturali jure nequeunt testari infantes, amenes, furiosi, dum furore sunt correpti.
 - III. Jure positivo vetatur Testamentum surdis, & Mutis a nativitate. Quid de Cæcis, Prodigis, Mancipis, Usurariis, Damnatis ad mortem, Impuberibus, Filiisfamilias? Quid de Clericis, ac de Beneficiariis? Quid de Regularibus?
 - IV. Num valide, an solum illicite absque Superioris licentia testentur, aut donent, qui vota simplicia in Societate Jesu emiserunt ante professionem?
 - V. Quonam pacto revocari possit Testamentum?
 - VI. Ut prius Testamentum reddat posterius invalidum, quid requiratur?
- Pars IV.

Et quomodo possit posterius Testamentum invalidare prius, in quo habetur clausula invalidativa posterioris?

- VII. Qui juravit se non revocaturum esse Testamentum, quandonam possit illud revocare? Hujusmodi juramentum non est contra bonas mores, nec absolute nullum.

I. Certum est, omnibus habentibus liberam facultatem disponendi de bonis suis licitum esse testari, nisi aut naturali, aut positivo jure prohibeantur. Certum etiam est, neminem per se loquendo obligari ad testandum, quamvis aliquando fieri debeat Testamentum ad vitandas lites, & incommoda, quæ aliter obvenirent; Et Christiani ad id adhortandi sunt, ut pro ratione suarum facultatum aliquid ad pias causas pro anima sua relinquunt, ut recta ratio, & aliorum exempla suadent.

Quæritur tamen, Quinam prohibeantur testari?

II. Dico primo; Jure naturali prohibentur omnes, qui rationis usu carent; ut sunt infantes, amenes, furiosi; Quamvis si illud condiderint, dum furor intermisit, & habebant lucida intervalla, ratum esse debet, licet postea in furorem reciderint.

III. Dico secundo, Jure positivo prohibitum esse testari, Primo, Surdis, & Mutis a nativitate; Cæcis vero permittitur testari, sed cum aliis conditionibus relatis a Dian. part. 5. tract. 6. resol. 26.; Secundo, Prodigis, quibus bonorum administratio est interdicta; Tertio, Mancipiis; testari enim non possunt, nisi ad pias causas, vel domino consentiente; Quarto, Usurariis manifestis, nisi prius satisfecerint, aut cautionem dederint; Quinto, Damnatis ad mortem, ubi eorum bona confiscanda sunt; Sexto Impuberibus ob judicii immaturitatem. Secundo,